

Naročnina
 Dnevna izdaja
 za državo SHS
 mesečno 25 Din
 polletno 150 Din
 celoletno 300 Din
 za inozemstvo
 mesečno 40 Din
 celoletno 480 Din
 nedeljska izdaja
 celoletno v Jugosla-
 slaviji 120 Din, za
 inozemstvo 140 Din

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
 1 stoip. peti-vrsta
 mali oglaš po 1.50
 in 2.0, večji oglaš
 nad 45 mm višine
 po Din 2.50, veliki
 po 3 in 4 Din, v
 uredniškem delu
 vrstica po 10 Din
 a Pr. večjem g
 naročilu popust
 Izide ob 4 zjutraj
 razen ponedelka in
 dneva po prezniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
 Rokopisi se ne vračajo, nehrankirano
 pismo se ne sprejema
 Uredništvo
 telefon št. 2050, upravnništvo št. 2328

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 v Ljubljani
 račun: Ljubljana šte. 10.650 in 10.348
 za inozemstvo, Sarajevu št. 7563, Zagreb
 št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Pravo delo za narod

Mnogo občekoristnega in požrtvovalnega
 dela se je že storilo na Slovenskem, toda ni-
 kjer v taki meri in s tako velikim učinkom,
 ko na združnem polju. Tako veliki in tako
 splošni so bili in so uspehi slovenskih zadrug-
 arjev, da je po vsej pravici slovensko za-
 družništvo nam vsem v ponos, ker se smemo
 na to svoje delo sklicevati tudi izven Slove-
 nije. Baš včeraj smo imeli zadoščenje, da smo
 zapisali lepo priznanje »Politike« slovenske-
 mu združništvu. Da pa je to priznanje tudi
 objektivno nad vse utemeljeno, je pokazal
 včerajšnji občni zbor Zadrugne zveze, naše
 osrednje združne organizacije.

S poštenim delom in neizmerno ljubez-
 nijo za blagor našega bližnjega so bili pribo-
 rjeni vsi ti uspehi in zato so trajni in zato
 so korenine združništva zasajene v naš na-
 rod tako globoko, da je postavljeno vse naše
 narodno gospodarstvo na trdno in solidno
 podlago. Nemisljiva zasluga naših zadrug je,
 da niso niti težka vojna leta, niti perturbacije
 povojnih let omajale slovenskega narodnega
 gospodarstva, temveč da je to premagalo vse
 krize in vse težave in je danes trdnješe ko
 kdajkoli.

Vsi ti veliki uspehi pa so zasluga naših
 zadrugarjev, med katerimi je vladal pravi za-
 družni duh, kakor ga je zasejal pokojni dr.
 Krek. Da pa je ta duh še vedno enako svež
 in močan, ko nekdaj, je najbolj razveseljivo
 dejstvo, ki ga je pokazal včerajšnji občni zbor
 Zadrugne zveze.

»Vsak posameznik je odgovoren za naše
 narodno gospodarstvo in blagostanje«, je bila
 osnovna misel včerajšnjega občnega zbora in
 tej misli je bil pridružen visoki cilj, da bomo
 res gospodarji na svoji zemlji. Vsi smo dolžni
 delati za blagor celote, zato pa mora vladati
 prava solidarnost in zato ne sme dobiti do-
 bičkarstvo nobenega mesta v združništvu.
 Naravnost razveseljivo je, kako energično je
 nastopilo načelstvo Zadrugne zveze proti vsa-
 kem dobičkarstvu in njegov klic zadrugam:
 nazaj k pravilom mora podpreti vsa javnost,
 ker ni bilo ubito oduševstvo zato, da bi stopil
 na njegovo mesto »organiziran oduh«, ka-
 kor je pravilno naglasilo načelstvo v svojem
 poročilu.

Rešitev slovenskega kmeta je bila v tem,
 da ga je duhovščina oprostila iz rok oderu-
 hov. Rešitev slovenskega kmeta je še danes
 v tem, da dobiva v svojih zadrugnih hranil-
 nicah cen kredit, ki nikdar ni višji od 8% in
 ki znaša ponekod tudi le 6%. Danes, ko se
 v državi tako mnogo govori o cenem kmetij-
 skem kreditu, je dvakrat potrebno pokazati
 na slovenski primer. Ni mogoče doseči traj-
 nega uspeha le z ukrepi od zgoraj, temveč s
 prosvetnim delom med narodom našim je tre-
 ba pripraviti in ustvariti tla za združništvo.
 Naj bodo početki tega dela še tako majhni,
 vendar so boljši, ko akcije, podvzete privatno,
 ker so trajne in ker nam rode nove uspehe.

Prosveta, strokovni pouk, solidarnost in
 varčevanje so temelji vsakega združnega
 dela in na teh temeljih počiva slovensko za-
 družništvo in zato uspeva in napreduje. Kar
 pa je zlasti razveseljivo, je to, da se ne ustavi-
 lja na doseženih uspehih, da samozadovolj-
 stvo ne zmanjšuje dela, temveč da išče vedno
 novega dela in vedno novega napredka. Ka-
 kor je danes izvedena organizacija kreditnih
 zadrug, tako mora biti jutri izvedena organi-
 zacija strojnih in električnih zadrug, tako
 mora pojutrišnjem delovati organizacija pro-
 dajnih zadrug. Vedno težnja za napredkom,
 vedno volja za izboljšanjem. In to je najbolj
 razveseljivo!

Ni pa občni zbor Zadrugne zveze podal
 samo bilanco o svojem delu, temveč podal je
 naravnost bilanco vsega našega kmetijskega
 gospodarstva. A pokazal je tudi pota, ki vo-
 dijo k napredku in sedaj treba samo, da bo
 država upoštevala vse te predloge in podprla
 slovensko združništvo, da bo moglo dovršiti
 vse svoje naloge. Priznamo radi, da je že ne-
 kaj storila država za združništvo, ali še je
 treba dosti storiti in to se naj zgodi čim prej.

Zakaj le v dobro narodu in državi bo
 vsaka podpora, ki jo bo izkazala država za-
 družništvu. Kajti pravo narodno delo vrše za-
 druge in ni ga danes dela, ki bi bilo za na-
 predek naroda tako pomembno od združ-
 nega. Vsakega posameznika dviga združni-
 šтво in s svojim vplivom seže tako globoko
 v narod, ko nobena druga organizacija.

Vedno je ponosen dan za slovenski na-
 rod občni zbor Zadrugne zveze, ker vselej
 je to dan uspešnega dela. Zasluga za to delo
 pa gre vsem zadrugarjem in vsem združnim
 delavcem, osobito pa duhovščini, ki je to delo

Popolna enotnost državne uprave

Belgrad, 11. aprila. (Tel. Slov.) Ze ob pri-
 liki govora predsednika vlade na banketu, na ka-
 terem se je poslovil od obeh ministrov g. Krulja
 in g. Alaupoviča, so se začrtale smernice, ki po-
 udarjajo enotnost naše države in njene uprave.
 V tem smislu so se tudi pričele priprave v po-
 sameznih ministrstvih. Kakor smo poročali, se
 bodo v prosvetnem ministrstvu ukinili pokraj-
 inski oddelki in ustanove, ki imajo plemenski ali
 krajevni značaj. V smislu navodil predsednika
 vlade se je delalo v tem ministrstvu in je načrt,
 v kolikor je potreben za skupno uredbo, že iz-
 delan. Oddelki, ki se bodo ustanovili na podlagi
 skupne osnove, bodo imeli obči državni značaj.
 Ali se bodo za načelnike teh oddelkov imenovali

ravnatelji ali prosvetni inspektorji je za stvar
 vseeno. Čujemo, da bodo ti inspektorji imeli
 veliko kompetenco in da bodo uživali položaj
 velikih županov v I. kategoriji 2. in 3. skupine.

Podoben material se zbira tudi po drugih
 ministrstvih, tako zlasti v notranjem minist-
 strstvu, kjer enako v bodoče ne bo več pokrajinskih
 oddelkov, ampak samo splošna uprava. Neka-
 teri pokrajinski oddelki bodo ostali v pravosod-
 nem ministrstvu in še morda v katerem drugem
 ministrstvu, kjer zakonodaja ni še toliko napre-
 dovala, da bi se lahko tako hitro izenačila, ker
 zakoni sami določajo rok, v katerem bodo v po-
 sameznih pokrajinah stopili v veljavo.

Silen dvig delnic Narodne banke

Belgrad, 11. aprila. (Tel. Slov.) Delnice Na-
 rodne banke so zadnje dni na belgrajski borzi
 poskočile za 1100 Din, in sicer včeraj za 400,
 danes za 700 Din. Ta pojav vzbuja velik interes

v vseh finančnih krogih. Skok delnic se pripisuje
 vladni deklaraciji in izboljšanju notranjepolitič-
 nih razmer.

Komunikacije o pogajanjih z Romunijo

Delo v šestih oddelkih -- Ugoden potek pogajanj

Belgrad, 11. aprila. (Tel. Slov.) O sestanku
 naše in romunske delegacije je izdalo zunanje
 ministrstvo tale komunikacije:

Dne 9., 10. in 11. aprila sta delali obe de-
 legaciji v šestih oddelkih: hidrotehničnem, soci-
 alnopolitičnem (pravica bivanja in nameščenja
 delavcev, zavarovanje delavcev za slučaj bolezni
 in nezgode), zasebnopravni (vprašanje premo-
 ženja bivšega 14. srbsko-banatskega obmejnega
 polka), prometni, upravni (vprašanje pokojnine
 bivših višjih samoupravnih uradnikov), finančni
 (dolgovi in zahteve od bivše Avstro-Ogrske in
 konvencije o tem, kako naj se prepreči dvojno
 obdajanje).

V hidrotehničnem odseku se je na splošno

razpravljalo o jugoslovanskem načrtu konven-
 cije, da se napravi sporazum za vprašanje re-
 žima na vodi (vodne zadrage, vodni toki itd, ki
 so presekanji z mejo). V razpravi o socialnopoliti-
 čnih vprašanjih se je dosegel načelni sporazum
 v bistvenih vprašanjih konvencij, ki se bodo na
 podlagi tega sporazuma sklenile. Ostane le še
 redakcija odredb te konvencije.

Razprava v javnopravni, prometni, finančni
 stroki se bo končala v podkomisiji še v okviru
 načelne izmenjave stališč. Dosedanji potek po-
 gajanj se je vodil v iskrenem in prijateljskem
 duhu in daje nade, da se bo v čim krajšem času
 uredil kompleks vprašanj, glede katerih se vršijo
 pogajanja.

Pred trgovinskimi pogajanjimi z Bolgarsko

Belgrad, 11. apr. (Tel. Slov.) Dne 15. apr.
 naj bi se pričela trgovinska pogajanja z Bolga-
 rijo. Obe strani sta komisiji že določili, vendar
 imena njih članov še niso razglašena. Nekateri
 diplomati so mnenja, da ni izključeno, da se
 bodo morala pogajanja odložiti. Obče mnenje ni
 ravno preveč optimistično, ker so sklepi pirotske
 konference, zlasti glede vprašanja dvolastništva
 in zone, kjer naj bi se odstranile teroristične
 tolpe, ostali samo na papirju. Čujemo, da se ta
 pesimizem sicer opravičuje, da se bo pa z naše
 strani storilo vse, da bo prišlo do pogajanj.

Bolgarski gospodarski krogi se izražajo, da bi
 bila pogodba v obojestransko korist.

Sofija, 11. aprila. O ratifikaciji pirotskih
 protokolov piše sofijsko »Utro«:

»Iz merodajnega izvora izvemo, da je jugo-
 slovanska vlada izjavila svoje soglasje, da se
 pirotski protokoli ratificirajo pred začetkom tr-
 govinskih pogajanj. Sporna vprašanja bi se re-
 šila po dovrstitvi trgovinskih pogajanj, ki bi se
 začela dne 15. aprila. Verjetno bo še tekom tega
 tedna izdan komunikacije o ratifikaciji pirotskih
 protokolov.

Novi profesorski zakon

Zahteve profesorjev glede novih plač

Belgrad, 11. apr. (Tel. »Slov.«) V prosvet-
 nem ministrstvu se že delj časa dela na profes-
 orskem zakonu, ki naj bi dal temu važnemu
 stanu zadovoljiv materialni položaj. Minister
 Maksimović je izdelal konkreten načrt o pre-
 jemkih, na podlagi katerega naj bi se profes-
 orski prejemki izenačili s sodniškimi. Ta na-
 črt je padel v vodo. Radi tega so profesorji vze-
 li vprašanje profesorskega zakona zopet v svo-
 je roke. Iz finančnega ministrstva je prišel na
 tozadevno vprašanje odgovor, da za doklade,
 ki bi bile enako visoke kot sodniške, zaen-
 krat finančno ministrstvo nima kritja.

Sedaj se išče v prosvetnem ministrstvu
 kompromis med skrajnostjo in med sedanjim
 stanjem. Zatrjuje se, da sedaj, ko se je od pro-
 fesorkega stanu zahteva v vsej državi stroga
 kvalifikacija, nad vse važno, da se ta kvalifi-
 kacija tudi na primeren način plača. Če se do-
 sledno strogo zahteva kvalifikacija, bodo mno-
 gi prizadeti. Na ta način se bo nekaj prihrani-
 lo. Če se zahteva stroga kvalifikacija, naj se
 da denarna podlaga. Od stališča finančnega
 ministrstva je odvisen način kompromisne re-
 šitve.

Upravni odbor bančne zveze

Belgrad, 11. apr. (Tel. »Slov.«) Upravni
 odbor bančne zveze se je danes konstituiral.
 Predsednik je Vlado Marković, glavni ravnatelj
 Izvozne banke, I. podpreds. Jevtimir Djukić,
 glavni ravnatelj Belgrajskega kreditnega
 zavoda, II. podpreds. Milorad Stičarević, ravnatelj
 Jadransko-podunavske banke v Belgradu,
 glavni tajnik ostane še nadalje Lujo Mohr.

pričela na široko izvajati in ga tudi zmago-
 vito izvedla.

Jamstvo našega napredka je v združ-
 ništvu in zato vsi v krog združnih delavcev
 in propagatorjev pravega združnega duha,
 ki naj živi povsodi in na vseh poljih!

Spremembe in imenovanja pri železnici

Belgrad, 11. aprila. (Tel. »Slov.«) Pro-
 metno ministrstvo je izdalo večji ukaz o
 premeštitvah in upokojitvah uradništva. Med
 drugim so premeščeni: Novak Ivan iz ko-
 mercijalnega oddelka v Belgradu v Maribor,
 Lenasi Herman iz Murske Sobote v Ljubljano,
 Rudolf Ogrin iz Pragerskega v Mursko
 Soboto, Tomaž Boncelj 3. I. v Ljubljani se
 odpušča iz državne službe.

Napredovali so: Jakob Bizjan, Hinko
 Martelanc, Jurij Hriberšek, Josip Puntar,
 Blaž Čiček, Josip Vičanski, Karel Babrovšek,
 Tomaž Kopač, Matija Kralj, Ivan Strun, Jo-
 sip Gline, Ivan Rožman, Štefan Gorjanc, Fr.
 Pekolj.

Ekскурzija ljubljanskih trg. akademikov

Belgrad, 11. apr. (Tel. »Slov.«) Ekскурzija
 ljubljanskih trgovskih akademikov se je danes
 opoldne vrnila v Belgrad. 23 trgovskih aka-
 demikov je pod vodstvom profesorja dr. Slo-
 njaka potovalo preko Splita, Dubrovnika, Dra-
 ču, Krfa in Patrasa v Atene. Grški profesorji
 in dijaki so se jim pripeljali nasproti in jih
 pristrčno sprejeli. Akademikom so naše po-
 slaništvo ter akademiki trgovske visoke šole
 priredili sprejemni večer. V Atenah so si ogle-
 dali Pirej, atensko пристanišče in kemično to-
 varno. Uredništvo lista »Akropolis« jim je
 priredilo poseben sprejem. List je prinesel več
 člankov o naših dijakih ter celo karikature
 posameznikov.

Antično Ateno so si ogledali naslednji
 dan. Na banketu visoke trgovske šole so bili
 prisotni vsi diplomatski uradniki in zastopniki
 grško-jugoslovanske lige. V spremstvu grških
 tovarišev so se odpeljali v letovišče Sifi.

Po slovesu, s katerim so se atenski listi
 obširno bavili, ker se je baš v tistem času
 podpisala grško-jugoslovanska pogodba, so se
 ekscurzionisti odpeljali v Solun. Na grški ad-
 miralski ladji »Averov« jim je grško-jugoslo-
 vanska liga priredila čajanko. Ogledali so si
 veliko katedralo sv. Dimitrija in cerkev sv.
 Jurija ter spomenike iz Justinijanove dobe.
 List »Progres« je napisal o obisku uvodni čla-
 nek.

Iz Soluna so se s posebnim vozom, ki jim
 ga je dala na razpolago grška vlada, odpeljali
 preko Dedeagača v Carigrad, kjer so jih slo-
 vesno sprejeli osebje našega poslanštva in
 turški akademiki. Udeležili so se kongresa tur-
 ške akademije na vseučilišču in si ogledali le-
 po razstavo za propagando in zaščito domače
 turške industrije. Dalje so si ogledali tovarne,
 turške spomenike, Hagijo Sofijo, Sulejmanovo
 mošejo, dvor bivšega sultana, kjer je sedaj
 muzej. Turški akademiki so jim priredili lep
 sprejem in večerjo ter so se vršili prijateljski
 pozdravni govori. Turško časopisje je obisk ze-
 lo lepo komentiralo. Ob odhodu so jim turški
 akademiki oobjubili, da jih bodo obiskali po
 mednarodnem kongresu visokošolske federa-
 cije v Budimpešti tudi v Belgradu.

V Sofiji niso bili nič manj pristrčno spre-
 jeti. Na posebno željo jugoslovanskega posla-
 nika Nešića so ostali en dan več v Sofiji kot
 so nameravali. Pri čajanki, ki jim jo je ri-
 redilo jugoslovansko poslanstvo, so se razgo-
 varjali s sofijskimi krogi. Ravnatelj tamošnje
 samostojne univerze, zavoda, kjer se predava
 samo trgovska in finančna veda, Popčev je
 iskreno pozdravil akademike v drugi slovan-
 ski prestolici na Balkanu.

Nova anketa radi agrarne banke

Belgrad, 11. apr. (Tel. »Slov.«) Za jutri
 dopoldne je sklical pravosodni minister Srskić
 ponovno anketo glede vprašanja agrarne ban-
 ke. Na konferenco so pozvani ministri Sver-
 lujga, Mažuranić, Frangeš in zastopniki bank
 iz Ljubljane, Zagreba in Belgrada. Anketa se
 je sklicala zato, da bi se zaslišali zastopniki in
 interesi bančnega stanu o agrarni banki.
 Kakor čujemo, bodo zastopniki bank izrekli
 mnenje, ki bi za agrarno banko ne bilo
 ugodno.

Pošne spremembe

Belgrad, 11. aprila. (Tel. »Slov.«) Pošt-
 ne premostitve: Gašper Emilija iz Višnje
 gore na Vič, Suen Roza iz Loč pri Poljčanah
 v Maribor, Tavčar Albina iz St. Jerneja v
 Novo mesto, Petovar Lovro iz Ivanjkevec v
 Ljutomer.

Belgrajske vesti

Belgrad, 11. aprila.

Zdravstveno stanje vojvode Stepanovića v
 Čačku je v trajni nevarnosti.

Seja vrhovnega zakonodajnega sveta je
 sklicana za 15. aprila.

Zunanji minister dr. Kumanudi in če-
 škoslovaški poslanik dr. Šeba sta danes opol-
 dne sestala. Izmenjala sta listine o spora-
 zumu s ČSR glede izterjevanja dolgov naših
 in češkoslovaških državljanov in o odločitvi
 tožb, ki bi iz teh pravnih razmerij nastale.

Oddelek za sekvester se je preselil iz pravo-
 sodnega ministrstva v finančno. V njegove do-
 sedanje prostore pa se preseli oddelek za vere.

Deputacija iz Slovenije, ki zastopa pre-
 bivalstvo, ki je oškodovano po vojni, je danes
 obiskala ministrstvo za socialno politiko.
 Načeloval ji je dr. Čop.

Boljševiške težave z nacionalizmom

Da bi bila njih propaganda med azijskimi in kolonialnimi narodi tem uspešnejša, so boljševiki z vnezo udarjali tudi na nacionalistične strune. Če ni šlo drugače, so vseh nastopili sploh samo kot nacionalisti in svoj komunističen program čisto skrili ali ga celo zatajili. Priznati treba, da je imela ta komunistična akcija tudi svoj uspeh, samo ne v tej smeri, kakor so pričakovali boljševiki. Nacionalizem je zmagal na Kitajskem, nacionalistične ideje so se širile po Indiji, holandski Indiji in po severni Afriki, komunizem pa ni nikjer mogel zagrabiti prav tal in na Kitajskem so vrgli ob tla komunistično revolucijo nacionalisti, ki jih je vzgojila Moskva.

Neuspeh komunističnega izigravanja nacionalizma je bil še večji. Ne samo azijski narodi, živeli izven Rusije, so sprejeli nacionalistične ideje, temveč so se pričele širiti te tudi med Azijati, ki živijo v Rusiji. Boljševiki so torej tu dosegli baš nasprotno tega, kar so hoteli in danes se morajo že z vso silo boriti proti temu, kar so povzročili sami.

Zlasti nevarno za boljševike je nacionalistično gibanje, ki se je razvilo v Turkestanu. Navada Stalina je, da se bori odprto in brezobzirno le proti levičarski opoziciji, ki jo je vzbudil Trocki, dočim je desničarsko opozicijo pardoniral. Zlasti pa niso bili nikdar imenovani voditelji desničarske opozicije in na sramotni oder so bili postavljeni le Trockijevi pristaši. Sedaj pa se je zgodila prva izjema in pred dnevi je bila objavljena prva lista voditeljev desničarske opozicije. Na čelu te liste so prvi komunistični dostojanstveniki Uzbekije in kot prvi Hidir Alijev, ki je bil znana osebnost na vseh sovjetskih kongresih in konferencah. V tej objavi imen desničarske opozicije je pač najjasnejši dokaz, kako je nacionalistično gibanje postalo že nevarno, da ga oficijelni sovjetski krogi ne morejo več prikrievati.

V resnici pa imajo sovjeti tudi vzrok, da se javno bavijo z razmerami v Turkestanu. Uzbeški komunisti so do zadnjega časa potrpežljivo prenašali kontrolo odposlancev strankarskega osrednjega vodstva. Sedaj pa imajo nakrat tega varuštva dosti in se mu upirajo. Na konferenci komunistične stranke v Taškentu je imel Alijev referat, v katerem je nastopil proti temu, da so v upravi turkestanskih zveznih republik nedomočini. S tem da se krši ustava, ki jamči neodvisnost zveznih republik od osrednjih oblasti.

Pogumen Alijevov nastop ni poznavelec razmer presenetil, ker je tako razpoloženje med komunisti Turkestana precej splošno. Če pa je ostal Alijev vseeno v manjšini, je vzrok le v tem, ker imajo v vodstvu turkestanske komunistične stranke nedomočini večinoma in ker se je le nekaterim domačim komunistom dovolil pristop na strankarsko konferenco. Večina turkestanskih komunistov zato opozicije nikakor ne graja, temveč z njo simpatizira. Nasprotja med domačimi in tujimi komunisti postajajo vedno večja. Prej je bila pripadnost k eni ali drugi skupini skoraj identična s pripadnostjo h komunistični levi ali desnici. Sedaj pa se je to spremenilo. Turkestanski komunisti so v boju proti osrednjim oblastem navezani na podporo ljudskih množic. Ker so pa te proti radikalizmu, zato je naravno postal tudi njih kurtz zmernejši. Velikih kmetov ne preganjajo več in tudi propaganda proti mulahom je popustila in pri vsaki priliki skušajo komunisti pokazati svojo »lojalnost« *do domačih zahtev.*

Z izigravanjem nacionalizma so dobili komunisti moč v Turkestanu. Pozneje pa so izdali svoje nacionalistične teorije in zato je danes igre z nacionalizmom konec. Da pa se ne bi narod čisto obrnil proti komunističnim voditeljem, skušajo sedaj doseči sodelovanje z narodom, ker jim poleg tega grozi, da jih bo Moskva zamenjala z bolj zanesljivimi pristaši.

Ali tudi Stalin skuša posebna stremljenja Turkestana izrabiti za sebe. Večina ruskih komunistov je namreč proti vsakemu separatizmu posameznih pokrajin. Tem komunistom pa govori Stalin! Glejte, kam bi privedla desničarska opozicija. Če se ne bomo proti njej borili, bo razpadla sovjetska unija v kosce. Če bi šlo tako naprej, potem ne bi dal Turkestan bombaža, Ukrajina nobenega premoga in železa, Kavkaz nobenega petroleja in Rusija bi bila brez vseh teh najvažnejših surovin. S tem argumentom je Stalin komuniste prepričal in ti govorijo sedaj: Raje Stalina, ko pa razpad sovjetske unije.

V resnici pa je baš Stalinova diktatura glavni vzrok, da se je separatizem v sovjetski uniji tako okrepil. Bila je sijajna misel, da veže vse republike sovjetov ena stranka, toda ta misel je postala brez vrednosti, ko je mesto stranke prišla diktatura male komunistične skupine.

Zato pa postajajo separatistična stremljenja povsod vedno močnejša in zelo dvomljivo je, če bo imel Stalin s svojo Rusijo uspeh. Množice v Sovjetski Rusiji ne žalujejo za Trockim, ker ni bil ta blizu niti enemu narodu sovjetske Rusije. Drugo vprašanje pa je, kakšne posledice more imeti izključitev Alijeva? Verni mohamedanci smatrajo sicer vsakega komunisto za tujca, toda zelo mogoče je, da bi povečano nasprotje z Mosko napravilo tudi iz opozicionalnega komunisto narodnega junaka!

Z zlorabo nacionalizma so hoteli boljševiki osvojiti svet, sedaj pa se nacionalizem obrača proti njim samim. Je pač tako, da je nacionalizem močnejši od vseh komunističnih teorij in njih mednarodnosti in to okušajo sovjeti že na lastni koži.

„Miroljubni socialisti“

Kovno, 11. aprila. (Tel. »Slov.«) Notranje ministristvo utemeljuje zadnja preganjanja socialistov s tem, da so v socialdemokratski stranki obstojale bojne kolone, ki so imele tudi zveze z emigranti v Vilni, od koder so dobivale agitacijski material in orožje in se poskušale vriniti tudi v vojsko. Oblasti so že aretirale bojno kolono v Trakih ob poljsko-litavski meji, obstoječo iz 26 mož, ki je tvorila zvezo med emigranti in centralo v Kovnu. Skupno bo postavljenih pred vojno sodišče 51 oseb radi ogroženja varnosti Litve.

Centrum vstopil v vlado

Latentna kriza nemške vlade, ki traja že od januarja, ko je izstopil zastopnik centra, je te dni dosegla svoj višek in pričakovali so mnogi, da pride do formalne demisije.

Tak preokret je zelo iznenadil, kajti pogajanja, ki so se vršila zadnje mesece, so potekala zelo ugodno in splošno je še pred par dnevi prevladoval optimizem, da se bo sestavila vlada t. zv. velike koalicije. Vse stranke so bile za tako vlado z ozirom na težak zunanje-politični položaj Nemčije in so voditelji že podali obvezne izjave. In ko se je mislilo, da se ti sklepi tudi formalno izvršijo, so prišle nepričakovane težkoče. Kakor že lani, so tudi sedaj socialisti načeli vprašanje graditve križarke. V zvezi z razpravo o proračunu je prišlo na dnevni red tudi vprašanje odobritve drugega obroka za zgraditev te križarke. Dočim so se vse stranke, ki so prihajale v poštev za veliko koalicijo, izjavile pripravljene glasovati za te kredite, so vstali socialisti proti.

Načelnik centra dr. Kaas je vsled tega v posebnem pismu opozoril kanclerja na to, da je tak nastop socialdemokratov v velikem nasprotju z duhom lojalnosti, ki bi moral vladati med koaliranimi strankami. Če že nočejo glasovati poslanci za kredite, potem se morajo vsaj socialdemokratski ministri obvezati, da bodo glasovali za nje. Dr. Kaas dalje zahteva,

Indija in Anglija

London, 11. aprila. (Tel. »Slov.«) Člani zakonodajnega zbora v Indiji so dobili še nadaljnja grozilna pisma od voditeljev »indijske socialistično-republikanske armade«. Indijska vlada je ukrenila vse potrebne varnostne odredbe.

London, 11. apr. (Tel. »Slov.«) V indijskem zakonodajnem zboru je izjavila nacionalistična večina, da je razprava o izjemni zakonodaji proti komunistom, ki jo je predlagala indijska vlada, nezakonita, ker je izven

dan se morajo socialdemokratski poslanci vzdržati od glasovanja, sicer je vsako sodelovanje centra nemoogoče.

To pismo je imelo velik upliv, kajti neposredno nato so socialdemokratski ministri podali obvezne izjave, da bodo glasovali za potrebne kredite za križarko. Vlada pa je na mesto ostavke izdala posebno obvestilo, v katerem pravi, da je z ozirom na težak notranji in zunanji položaj potrebno sestaviti čvrsto vlado, ki bo imela izdelan obsežen deloven in za vse koalirane stranke obvezen program. Centrumu so ponudili tri ministrska mesta in imenujejo se kandidati Guérard za pravosodnega, dr. Stegerwald za prometnega in dr. Wirth za ministra za zasedeno ozemlje. Z vstopom centra bi se vlada sicer razširila, ne bi pa bila vlada velike koalicije, ki so si je vsi želeli in je vprašanje, kako dolgo se bo držala vlada, v kateri ministri najmočnejše koalirane stranke ne uživajo podpore svojih klubov.

*

Berlin, 11. apr. (Tel. »Slov.«) Državni predsednik Hindenburg je danes odobril imenovanje treh ministrov centra. Imenovanje samo in izbira v posle se bo izvršila najbrže v ponedeljek.

dnevnega reda. Neposredno potem, ko je bila ta odločitev objavljena, se je sestel londonski kabinet k večurni seji, da formulira sklepe, ki naj jih indijski podkralj jutri naznani parlamentu v Delhiju kot zadnjo odločitev angleške vlade. Angleško-indijski ustavni konflikt je postal s tem akuten. Po angleškem mnenju je bombni atentat v zakonodajnem zboru onemogočil vsako koncesijo. Nacionalisti pa izjavljajo, da more rešiti konflikt samo popolna samouprava.

Vlada močne roke na Poljskem

Varšava, 11. aprila. (Tel. »Slov.«) Novi poljski kabinet bo imenovan danes ali jutri. Ministrski predsednik bo postal najbrže dosedanji prosvetni minister dr. Switalski, do katerega imajo vojaški krogi posebno zaupanje radi organizacije zadnjih sejmskih volitev. Notranji, zunanji, pravosodni, prometni in trgovinski minister ostanejo isti, kakor doslej. Finančno ministristvo bo prevzel voditelj poljedelske banke, general Garecki, delovno ministristvo polkovnik dr. Kolontaj Szrednicki, poštno ministristvo poslanec dr. Polakievič, ministristvo za agrarno reformo poslanec polkovnik Przedpelski, poljedelstvo pa veleposestnik Rudowski. Ta vlada je manj kompromisnega značaja, kakor prejšnja, v kateri je bila tendenca za poravnavo s sejmom močnejša.

Varšava, 11. aprila. (Tel. »Slov.«) Neko zelo konservativno glasilo Pilsudskega v Vilni izjavlja v uvodnem članku, ki je vzbudil posebno pozornost, da je zadnje javno izjavo

maršala smatrati za prvi čin drugega državnega udara. Na to je odgovoril socialdemokratski »Robotnik«: Spričo bližnje odločitve državnega predsednika je treba jasno izreči: Poglavje Pilsudski je tragedija Poljske. Državni udar bi bila katastrofa. Cenzura je zaplenila nadaljnji članek v tem listu. Zaplenjeni so bili v zadnjem času tudi drugi listi opozicije.

Varšava, 11. apr. (Tel. »Slov.«) V nekem listu bivši ministrski predsednik Bartel hudo napada poljski sejm. Pravi, da je že proti takratnemu državnemu poglavarju maršalu Pilsudskemu naperjena ustava bila dokaz pomankanja politične pameti. Nato opisuje boj proti prekoračenju proračuna za l. 1927-28 in ugotavlja, da je sejm meseca decembra 1928 z odobravanjem vzel na znanje izjavo vlade, da bo v najkrajšem času obenem z obračunom predložil zakon o douatnih kreditih, da je torej obtožba proti finančnemu ministru Čehoviču nezaslišana in malenkostna.

Komunistično delovanje hrvatskih akademikov

Praga, 11. apr. (Tel. »Slov.«) Radi komunistične agitacije jugoslovanskega dijaštva v Pragi je moral jugoslovanski poslanik nastopiti proti dijaštvu. »Lidove Novini« *poročajo, da je imelo dijaško društvo »Matija Gubec« s sovjetsko misijo in ruskimi študenti tako očitne zveze, da je postal ravnatelj jugoslovanskega kolegija, prof. dr. Prohaska pozoren in n. pr. ugotovil, da so imeli dijak: v svoji knjižnici, ki je obsegala 400 knjig, večinoma*

komunistično literaturo. Profesor Prohaska je izročil knjige jugoslovanskemu poslanstvu, ki je poslalo v Belgrad seznam članov društva. Vlada je brzofavno odobrila postopanje profesorja Prohaske in odredila preiskavo. Študenti so s silo odstranili oglasno omarico, v kateri je bilo nabito svarilo pred protivladni-mi manifestacijami. Policija je prepovedala protestno zborovanje.

„Osservatore Romano“ in članek „Slovenca“ o lat. paktu

Rim, 11. aprila. (Tel. »Slov.«) Glasilo Sv. stolice »Osservatore Romano« *prinaša v svoji 83. številki od 9. aprila 1929 na prvi strani članek pod naslovom »Jugoslovanski komentarji«, v katerem pravi, da je sklenitev Lateranskega pakta vzbudila v Jugoslaviji večinoma ugodne komentarje; med vsemi članki pa da je najbolj pomemben članek dnevnika »Slovenec«. Potem »Osservatore« *v celoti dobesedno citira ves »Slovenec« *članek, v katerem »Slovenec« *podkrtuje zgodovinski pomen Lateranskega pakta ne samo za katoliško cerkev v Italiji, ampak za ves katoliški svet.****

15 ali 8 milijard

Pariz, 11. aprila. (Tel. »Slov.«) Kakor poroča »Matin«, so znašale prvotno skupne zahteve zaveznikov 19 milijard. Znižali so jih že na 15 milijard. Američani pa so izjavili nedvomno, da bi mogli pripustiti največ vsote 8 milijard, ker samo ta vsota odgovarja plačilni možnosti Nemčije.

Za korporativno ureditev države

Budimpešta, 11. apr. (Tel. »Slov.«) V polslanski zbornici je v debati o upravni reformi izjavil ministrski predsednik grof Bethlen, da se mora korporativno načelo interesnega zastopstva v zakonodaji, ki nikakor ni protidemokratska, izvesti od občin do parlamenta. Socialni demokrati so nato v medključih izjavljali, da je ta način uprave fašističen, nakar je prišlo do živahne razprave. Bethlen je očital socialnim demokratom, da stavlja svoje interese svoje stranke nad interese države. Opozicija in tudi del vladne stranke je Bethlenovo izjavo smatral tako, da je Bethlen s tem napovedal prehod od parlamentarizma k sistemu korporativnega interesnega zastopstva, kar je taka reforma, ki je proti vsaki madjarski tradiciji. Grof Bethlen pa je to vest kategorično demantiral. Uvedba korporativnega sistema se nanaša samo na magnatsko zbornico, kjer interesna zastopstva že imajo svoje delegate, nikakor pa se ne nanaša na parlament.

Novosedska vremenska napoved. Delno vedro. Slabi vetrovi spremenljive smeri. Ponekod bo deževalo.

Pismo Sv. Očeta češkim škofom

Praga, 11. apr. (Tel. »Slov.«) Papež je na dan 4. marca, na praznik prenosa sv. Vavla poslal češkoslovaškim škofom pismo o 1000letnici sv. Vavla. Pismo je apostolski nuncij včeraj razposlal škofom.

Zanimivo mašniško posvečenje

Dunaj, 11. apr. (Tel. »Slov.«) »Neuigkeits-weltblatt« *poroča o mašniškem posvečenju 75 letnega bivšega zdravnika dr. Avgustina Kleindama v Teglu pri Berlinu. Oba njegova sinova sta duhovnika, ki sta svojemu očetu na novi maši asistiral kot dijakon in subdijakon. Papež je novo posvečenemu duhovniku poslal po kardinalu-državnem tajniku Gasparrija svoj blagoslov. Tudi nuncij Pucelli mu je čestital.*

Sestanek Ruždi - bej - Burov

Sofija, 11. apr. (Tel. »Slov.«) Turški zunanji minister Tevfik Ruždi bej je danes dopoldne na potu v Zenevo potoval skozi Sofijo, kjer je imel med postankom vlaka razgovor z bolgarskim zun. ministrom Burovom.

Žrtve tornada

Newyork, 11. aprila. (Tel. »Slov.«) Velik tornado je porušil mestce Swifton v Arkansasu. Izpod razvalin so potegnili 15 mrtvih, 50 oseb se pa pogreša. Stvarna škoda je ogromna.

Eksplodira in požar

London, 11. aprila. (Tel. »Slov.«) V bližini Tokia je eksplodiral torpedo, ki je ubil 7 kadetov, 30 pa težko ranil.

Berlin, 11. aprila. (Tel. »Slov.«) V kratkem času je že drugič nastal požar v trgovski hiši, in sicer v ogromni novi palači trgovine Rar v mestnem delu Neukölln. Ko so delavci varili železne dele, je plamen preskočil na izolacijo in posegel potem v bližnje sode katrana, barv in laka. Požarni brambi se je posrečilo požar pogasiti.

Newyork, 11. apr. (Tel. »Slov.«) Na parniku »President Roosevelt«, ki je last New York States Line in ki ga popravljajo v Hobokenu, je nastal požar, ki se je hitro razširil v strojnih prostorih, nakar je eksplodirala zaloga olja. V nekem skladišču ladje je ostalo šest mož, od katerih je eden zgorel, trije so bili težko, dva pa lahko ranjena. Šele popoldne so ogenj pogasili.

Demonstracije proti Bakerjevi v Zagrebu

Zagreb, 11. apr. (Tel. »Slov.«) Pri smotnem nastopu Jozefine Bakerjeve v »Evropa Palace Kinu« *je prišlo do burnih prizorov, ker je skupina dijakov protestirala proti Bakerjinemu nastopu. V kinu je nastala panika. Mnogi prisotni so zapustili dvorano, nakar je policija aretirala demonstrante.*

Ti dogodki so v Zagrebu zelo ugodno delovali. Vsi resni krogi odobravajo nastop demonstrantov. Naglašajo se, da je bilo nastopanje nekaterih ljudi, ki so dejansko napadli demonstrante, vse obsodbe vredno, in sicer tem bolj, ker se je aranziral Bakerjin nastop v času, ko se hrvatsko ljudstvo nahaja v težkem materialnem stanju in bedi.

Zagrebsko časopisje nastopa proti demonstrantom. Izvzeta sta le »Slobodni glas« *in »Narodna politika«*. Ostro nastopata proti norenju dela zagrebskega meščanstva in sicer tujega dela zagrebskega meščanstva.**

Večina meščanstva izraža nezadovoljstvo nad zagrebskim tiskom ter poudarja, da ni tisk nobenega drugega kraja posvetil toliko pozornosti tej črni plesalki, kot je to storil zagrebski, tako zvani informativni tisk.

Radi demonstracij proti Bakerjevi so bili obsojeni od policije ti-le akademiki: Slavko Sarič, phil., Stjepan Alfirevič, phil., Vekoslav Primožič, iur., Dragotin Cerovec, iur., Ivan Lendic, phil., Stjepan Urbanec, phil., na 200 Din globe, Sarič pa na 500 Din.

Med aretiranci je znani književnik Ivan Nekovljevič, ki je protestiral proti temu, ker so nekateri izmed publike navallili na akademika demonstranta Urbanca.

Gen. ravnatelj carin v Ljubljani

Včeraj je prispel z brzovlakom v Ljubljano generalni direktor carin g. Konrad Šmid. Nato se je v teku dneva posvetoval z zastopniki gospodarskih organizacij glede gradbe poslopja glavne carinarnice in stavbišča.

Sestanek članstva S. K. Jadran

S. K. Jadran. Danes dne 12. aprila, ob 20 sestanek rednega članstva v Narodni kavarni, radi nedeljskih prv. tekem. V slučaju lepega vremena trening od 4 dalje na našem igrišču. — Načelnik.

Dunajska vremenska napoved. Vreme se bo polagoma zboljšalo, posebno na vzhodu Avstrije, mnogo toplejše pa še ne bo.

Železničarji!

Blago za železničarske kroje. Pravi železničarski loden m Din 75.—. 90.— bolše kvalitete m Din 110.—. Kompletne uniorme D n 580.— 650.— in 750.—. DRAGO SCHWAB, Ljubljana.